GENERALINIO ADVOKATO
GIOVANNI PITRUZZELLA IŠVADA,
pateikta 2021 m. balandžio 29 d.[1]

Byla C-647/19 P

Ja zum Nürburgring eV
prieš

Europos Komisiją

„Apeliacinis skundas – Valstybės pagalba – Pagalba *Nürburgring* kompleksui – Nesuderinama pripažintos valstybės pagalbos gavėjų turto pardavimas – Atvira, skaidri, nediskriminacinė ir besąlyginė konkurso procedūra – Sunkumų, dėl kurių reikėtų pradėti formalią tyrimo procedūrą, nebuvimas – Priimtinumas – Suinteresuotoji šalis – Bendrojo Teismo pareiga motyvuoti – Įrodymų iškreipimas“

1. Apeliaciniame skunde, dėl kurio teikiama ši išvada, asociacija *Ja zum Nürburgring eV* (toliau – apeliantė) prašo panaikinti 2019 m. birželio 19 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Ja zum Nürburgring / Komisija* (T-373/15, EU:T:2019:432, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo tas teismas atmetė jos ieškinį dėl 2014 m. spalio 1 d. Komisijos sprendimo (ES) 2016/151 dėl valstybės pagalbos SA.31550 (2012/C) (ex 2012/NN), kurią Vokietija suteikė *Nürburgring* (toliau – galutinis sprendimas), panaikinimo[2].

2. Šioje byloje keliami klausimai, susiję su sąvokos „suinteresuotoji šalis“ apimtimi, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999[3] 1 straipsnio h punktą, bei Bendrojo Teismo pareigos motyvuoti sprendimus apimtimi.

I. Faktinės aplinkybės

3. Ginčo aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 1–16 punktuose, ten pateikiama daugiau informacijos. Toliau priminsiu tik tai, kas reikalinga nagrinėjant šią bylą.

4. Kompleksą *Nürburgring* (toliau – *Nürburgring*), esantį Vokietijos Reino krašto-Pfalco federalinėje žemėje, sudaro automobilių lenktynių žiedinė trasa (toliau – *Nürburgring* žiedinė trasa), pramogų parkas, viešbučiai ir restoranai.

[1] Originalo kalba: italų.

[2] OL L 34, 2016, p. 1.

[3] 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339). Šis reglamentas dabar yra panaikintas ir pakeistas 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentu (ES) 2015/1589, nustatančiu išsamias SESV 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015, p. 9).

5. 2002–2012 m. *Nürburgring* savininkai (toliau – pardavėjai) gavo, daugiausia iš Reino krašto-Pfalco federalinės žemės, paramą pramogų parko, viešbučių ir restoranų statybai ir „Formulės 1“ lenktynių organizavimui.

6. Gavusi pirmąjį apeliantės skundą dėl šios pagalbos 2012 m. Komisija pradėjo formalią tyrimo procedūrą pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį.

7. Tais pačiais metais *Amtsgericht Bad Neuenahr-Ahrweiler* (Bad Arveilerio Nojenaro apylinkės teismas, Vokietija) konstatavo, kad pardavėjai yra nemokūs, ir nusprendė parduoti jų turtą (toliau – *Nürburgring* turtas). Buvo pradėta viešojo pirkimo procedūra (toliau – konkurso procedūra), kuri baigėsi šį turtą pardavus bendrovei *Capricorn Nürburgring Besitzgesellschaft GmbH* (toliau – *Capricorn*).

8. 2013 m. gruodžio 23 d. apeliantė Komisijai pateikė antrą skundą, motyvuodama tuo, kad konkurso procedūra buvo neskaidri ir diskriminacinė. Apeliantės teigimu, dėl to preliminariai pasirinktas pirkėjas, t. y. *Capricorn*, gavo naują pagalbą ir užtikrino pardavėjų ekonominės veiklos tęstinumą, vadinasi, nurodymas sugrąžinti pardavėjams suteiktą pagalbą turėjo būti taikomas ir *Capricorn*.

9. 2014 m. spalio 1 d. Komisija priėmė galutinį sprendimą. Šiame sprendime Komisija konstatavo, kad, pirma, tam tikros Vokietijos pardavėjams skirtos priemonės yra neteisėtos ir nesuderinamos su vidaus rinka ir, antra, *Capricorn* ir jos patronuojamosios bendrovės nėra atsakingos už šios pagalbos susigrąžinimą [4] (toliau – pirmasis ginčijamas sprendimas).

10. Antra, galutiniame sprendime Komisija padarė išvadą, kad *Nürburgring* turto pardavimas *Capricorn* nėra valstybės pagalba [5]. Komisija nusprendė, kad šis pardavimas įvyko per atvirą, skaidrią ir nediskriminacinę konkurso procedūrą ir kad per šią procedūrą tas turtas buvo parduotas rinkos kaina (toliau – antrasis ginčijamas sprendimas).

II. Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

11. Pareiškimu, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2015 m. liepos 10 d., apeliantė pareiškė ieškinį dėl pirmojo ir antrojo ginčijamų sprendimų panaikinimo.

12. Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas pirmiausia atmetė ieškinį kaip nepriimtiną tiek, kiek juo buvo siekiama panaikinti pirmąjį ginčijamą sprendimą. Bendrasis Teismas nusprendė, kad apeliantė neįrodė, jog šis sprendimas yra konkrečiai susijęs su ja ar vienu iš jos narių, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą [6].

13. Vertindamas prašymą panaikinti antrąjį ginčijamą sprendimą, Bendrasis Teismas visų pirma nustatė, kad šalys sutaria dėl aplinkybės, kad antrasis ginčijamas sprendimas yra sprendimas, priimtas pasibaigus preliminaraus pagalbos tyrimo etapui, nustatytam SESV 108 straipsnio 3 dalyje, o ne formaliai tyrimo procedūrai [7]. Toliau Bendrasis Teismas nurodė, kad apeliantė, kaip suinteresuotoji šalis, turi teisę pareikšti ieškinį dėl procesinių teisių, kurios jai užtikrinamos SESV

4 Žr. atitinkamai galutinio sprendimo 2 straipsnį ir 3 straipsnio 2 dalį.

5 Žr. galutinio sprendimo 1 straipsnį.

6 Žr. skundžiamo sprendimo 70 ir 71 punktus.

7 Žr. skundžiamo sprendimo 83 punktą.

108 straipsnio 2 dalimi, apsaugos ir suinteresuotumo pareikšti ieškinį[8]. Tada jis iš esmės išnagrinėjo apeliantės nurodytus pagrindus šiam prašymui pagrįsti ir visus juos atmetė, taigi atmetė visą ieškinį[9].

III. Šalių reikalavimai

14. Apeliantė Teisingumo Teismo prašo panaikinti skundžiamą sprendimą ir pirmąjį bei antrąjį ginčijamus sprendimus arba, nepatenkinus šio reikalavimo, grąžinti bylą Bendrajam Teismui ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

15. Komisija Teisingumo Teismo prašo panaikinti skundžiamo sprendimo 73–94 punktuose išdėstytą Bendrojo Teismo išvadą, kad ieškinys dėl antrojo ginčijamo sprendimo yra priimtinas, pačiam priimti sprendimą dėl šio ieškinio ir pripažinti jį nepriimtinu, atmesti apeliantės pateiktą apeliacinį skundą ir priteisti iš jos bylinėjimosi išlaidas.

IV. Apeliacinio skundo vertinimas

16. Grįsdama apeliacinį skundą, apeliantė remiasi penkiais pagrindais.

17. Apeliacinio skundo pirmasis ir antrasis pagrindai pateikti dėl skundžiamo sprendimo dalies, susijusios su pirmuoju ginčijamu sprendimu. Apeliantė teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidas, kai paneigė jos, kaip konkurso dalyvės, teisę pareikšti ieškinį, grindžiamą pirmuoju pagrindu, ir jos, kaip profesinės asociacijos, teisę pareikšti ieškinį, grindžiamą antruoju pagrindu.

18. Kiti trys apeliacinio skundo pagrindai pateikti dėl skundžiamo sprendimo dalies, susijusios su antruoju ginčijamu sprendimu. Kalbant konkrečiau, pateikdama apeliacinio skundo trečiąjį pagrindą apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių paneigė jos teisę pareikšti ieškinį dėl pirmojo ginčijamo sprendimo, nusprendė, kad ji neturi teisės pareikšti ieškinio kaip konkurso dalyvė ar profesinė asociacija. Pateikdama apeliacinio skundo ketvirtąjį pagrindą apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė kelias teisės klaidas ir iškreipė faktines aplinkybes bei įrodymus atlikdamas analizę, kurią baigęs padarė išvadą, kad Komisija neturėjo pradėti oficialios tyrimo procedūros. Pateikdama apeliacinio skundo penktąjį pagrindą apeliantė nurodo teisės klaidas vertinant antrojo ginčijamo sprendimo motyvavimo tinkamumą.

19. Atsiliepime į ieškinį Komisija ginčija prašymo panaikinti antrąjį ginčijamą sprendimą priimtinumą ir prašo Teisingumo Teismo savo iniciatyva iš naujo išnagrinėti šio prašymo priimtinumą ir pripažinti jį nepriimtinu.

20. Atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo prašymą, savo analizėje daugiausia dėmesio skirsiu prašymo panaikinti antrąjį ginčijamą sprendimą priimtinumo klausimui ir apeliacinio skundo ketvirtajam bei penktajam pagrindams.

8 Žr. skundžiamo sprendimo 93 punktą.

9 Žr. skundžiamo sprendimo 196 ir 198 punktus.

A. Dėl Komisijos prašymo savo iniciatyva pripažinti prašymą panaikinti antrąjį ginčijamą sprendimą nepriimtinu

1. Šalių argumentai

21. Komisija mano, kad Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, jog ieškinys dėl antrojo ginčijamo sprendimo panaikinimo yra priimtinas, ir teigia, kad Teisingumo Teismas turi savo iniciatyva priimti sprendimą šiuo klausimu, jei jis keliamas. Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas klaidingai aiškino ir taikė sąvoką „suinteresuotosios šalys“, kaip ji suprantama pagal SESV 108 straipsnio 2 ir 3 dalis ir Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio h punktą, kai nusprendė, kad apeliantė galėjo remtis tokiu statusu.

22. Pirma, Komisija teigia, kad iš jurisprudencijos matyti, jog suinteresuotosios šalies statusas reiškia konkurencijos santykių, kurie būtų iškraipyti pagalbos priemonėmis, buvimą. Todėl Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai apeliantę pripažino suinteresuotąja šalimi, nors pats prieš tai konstatavo, kad apeliantė nevykdė veiklos rinkose, kurioms taikytos aptariamos priemonės. Komisijos teigimu, Bendrasis Teismas atliko analizę, pagrįstą daliniu reikšmingos jurisprudencijos aiškinimu.

23. Antra, Bendrasis Teismas taip pat padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad pagalbos priemonių suteikimas padarė neigiamą poveikį apeliantės ir jos narių interesams.

24. Pirma, Bendrasis Teismas niekaip neįrodė skundžiamo sprendimo 86 punkte išdėstyto teiginio, kad galimas *Nürburgring* turto pardavimas *Capricorn* turėjo įtakos šiems interesams, o ne rinkos kainai. Antra, Komisija mano, kad Bendrasis Teismas pripažino apeliantės, kaip suinteresuotosios šalies, statusą, galiausiai remdamasis vien tuo, kad ji galėjo turėti informacijos, kuri Komisijai galėjo būti reikšminga vykdant oficialią tyrimo procedūrą. Vis dėlto toks sąvokos „suinteresuotoji šalis“ aiškinimas yra pernelyg platus ir jame neatsižvelgiama į tai, kad perdavus informaciją, kuria remiantis nustatoma, kad suteikta neteisėta valstybės pagalba, šią informaciją perdavęs subjektas automatiškai netampa suinteresuotąja šalimi.

25. Apeliantė ginčija Komisijos argumentus.

2. Vertinimas

26. Komisija prašo Teisingumo Teismo savo iniciatyva pripažinti, kad pirmojoje instancijoje pareikštas ieškinys, kiek jis susijęs su antruoju ginčijamu sprendimu, yra nepriimtinas.

27. Šiuo klausimu primenu, kad pagal suformuotą jurisprudenciją Teisingumo Teismas, gavęs apeliacinį skundą pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį, privalo, prireikus savo iniciatyva, priimti sprendimą dėl apeliacinio skundo dėl panaikinimo priimtinumo, taigi ir dėl viešosios teisės normomis pagrįsto jo pagrindo, susijusio su pažeista SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos sąlyga, kad pareiškėjas gali prašyti panaikinti sprendimą, kuris skirtas ne jam, tik tuo atveju, jeigu tas sprendimas tiesiogiai ir konkrečiai su juo susijęs [10].

[10] Žr. 2007 m. lapkričio 29 d. Sprendimą *Stadtwerke Schwäbisch Hall ir kt. / Komisija* (C-176/06 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2007:730, 18 punktas) ir 2019 m. liepos 29 d. Sprendimą *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija* (C-654/17 P, EU:C:2019:634, 44 punktas).

28. Skundžiamo sprendimo 78–89 punktuose Bendrasis Teismas nagrinėjo apeliantės ieškinio dėl antrojo ginčijamo sprendimo priimtinumo klausimą, visų pirma klausimą, ar ji yra konkrečiai susijusi su sprendimu, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, ir pripažino apeliantės, kaip „suinteresuotosios šalies“, statusą, kiek tai susiję su šiuo sprendimu, taigi ir jos teisę pareikšti ieškinį dėl procesinių teisių, kurias ji turi pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį, apsaugos.

29. Šiuo klausimu primintina, kad Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio h punkte, iš esmės perimant Teisingumo Teismo jurisprudencijoje išplėtotą apibrėžtį[11], sąvoka „suinteresuotoji šalis“ apibrėžiama taip, kad tai yra „kiekviena valstybė narė ir bet kuris asmuo, įmonė arba įmonių asociacija, kurios interesams gali turėti įtakos pagalbos skyrimas, ypač pagalbos gavėjas, konkuruojančios įmonės ir prekybinės asociacijos“.

30. Kaip pažymėjau neseniai pateiktoje išvadoje[12], pagal suformuotą jurisprudenciją dėl tokios apibrėžties negalima atmesti galimybės, kad įmonė, kuri tiesiogiai nekonkuruoja su pagalbos gavėja, bus pripažinta „suinteresuotąja šalimi“, jeigu tvirtins, kad dėl pagalbos skyrimo gali nukentėti jos interesai[13]. Nors su pagalbos gavėju konkuruojanti įmonė neginčijamai yra viena iš „suinteresuotųjų šalių“, kaip tai suprantama pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį[14], subjektas, kuris nėra pagalbos gavėjo konkurentas, gali būti pripažintas „suinteresuotąja šalimi“, jeigu įrodo, kad pagalbos suteikimas gali būti žalingas jo interesams, o tuo tikslu, sprendžiant iš jurisprudencijos, reikia įrodyti, kad pagalba gali daryti konkretų poveikį jo padėčiai[15].

31. Iš šios jurisprudencijos matyti, kad, priešingai, nei teigia Komisija, suinteresuotosios šalies statusas nebūtinai reiškia konkurencijos santykių, kurie būtų iškreipti taikant pagalbos priemones, buvimą, todėl negalima tvirtinti, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai kvalifikavo apeliantę kaip suinteresuotąją šalį, nors prieš tai konstatavo, kad ji nevykdė jokios veiklos rinkose, kuriose taikytos aptariamos priemonės[16].

[11] Žr. 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimą *Komisija / Sytraval ir Brink's France* (C-367/95 P, EU:C:1998:154, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[12] Šiuo klausimu žr. mano išvados sujungtose bylose *Scandlines Danmark ir kt. / Komisija* (C-174/19 P ir C-175/19 P, EU:C:2021:199) 64–67 punktus.

[13] Žr. 2011 m. spalio 27 d. Sprendimą *Austrija / Scheucher-Fleisch ir kt.* (C-47/10 P, EU:C:2011:698, 132 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[14] 2020 m. rugsėjo 3 d. Sprendimas *Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland ir kt. / Komisija* (C-817/18 P, EU:C:2020:637, 50 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[15] Žr., visų pirma, 2011 m. gegužės 24 d. Sprendimą *Komisija / Kronoply ir Kronotex* (C-83/09 P, EU:C:2011:341, 65 punktas) ir 2011 m. spalio 27 d. Sprendimą *Austrija / Scheucher-Fleisch ir kt.* (C-47/10 P, EU:C:2011:698, 132 punktas). Taip pat žr. generalinio advokato M. Szpunar išvadą byloje *Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland ir kt. / Komisija* (C-817/18 P, EU:C:2020:255, 36 ir paskesni punktai, kuriuose pateiktos kitos nuorodos į jurisprudenciją).

[16] Priešingai, nei teigia Komisija, Bendrojo Teismo išdėstyta šio klausimo analizė neprieštarauja nei 2011 m. gegužės 24 d. Sprendimui *Komisija / Kronoply ir Kronotex* (C-83/09 P, EU:C:2011:341), nei 2018 m. lapkričio 6 d. Sprendimui *Scuola Elementare Maria Montessori / Komisija, Komisija / Scuola Elementare Maria Montessori ir Komisija / Ferracci* (C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873). Pirmajame sprendime Teisingumo Teismas pripažino suinteresuotąja šalimi įmonę, kuri tiesiogiai nekonkuravo su pagalbos gavėju, bet jos gamybos procesui buvo reikalinga ta pati žaliava, kai ta įmonė tvirtino, kad dėl pagalbos suteikimo galėjo būti padaryta žala jos interesams, ir teisiniu požiūriu pakankamai įrodė, jog pagalba galėjo daryti konkretų poveikį jos padėčiai (žr. 64 ir 65 punktus). Vis dėlto, priešingai, nei teigia Komisija, Teisingumo Teismas savo analizės negrindė aplinkybe, kad abi aptariamos įmonės konkuravo žemesnės grandies rinkoje, t. y. atitinkamos žaliavos rinkoje. Tačiau Komisijos nurodytas antrojo sprendimo 43 punktas šiomis aplinkybėmis nereikšmingas, nes šiame minėto sprendimo punkte Teisingumo Teismas visiškai nenagrinėjo pripažinimo suinteresuotąja šalimi klausimo. Tačiau šis punktas susijęs su klausimu, ar Komisijos sprendimas daro tiesioginį poveikį skundą pateikusio asmens teisinei padėčiai, nes jis nedaro poveikio pagalbos schemą nustatančioms nacionalinėms priemonėms, dėl kurių šis skundą pateikęs asmuo atsiduria nepalankioje konkurencinėje padėtyje.

32. Be to, Komisija mano, kad Bendrasis Teismas klaidingai pripažino apeliantės „suinteresuotosios šalies“ statusą, skundžiamo sprendimo 87 ir 88 punktuose remdamasis vien aplinkybe, kad ji galėjo turėti informacijos, kuri Komisijai galėjo būti svarbi vykdant oficialią tyrimo procedūrą.

33. Šiuo klausimu sutinku su Komisija, kad vien to, jog asmuo turi informacijos, kuri gali būti reikšminga vykdant formalią tyrimo procedūrą, nepakanka, kad tokį asmenį būtų galima laikyti suinteresuotąja šalimi[17].

34. Toks platus sąvokos „suinteresuotoji šalis“ aiškinimas neatitinka šios išvados 29 ir 30 punktuose pateiktos apibrėžties ir kriterijų, iš kurių matyti, kad šio statuso pripažinimas priklauso nuo suteikus pagalbą galimo neigiamo poveikio atitinkamo subjekto interesams ir lemia konkretų poveikį jo padėčiai. Iš to darytina išvada, kad, kaip teisingai pažymi Komisija, vien galimybė perduoti informaciją, kuria remiantis gali būti nustatyta neteisėtai suteikta valstybės pagalba, savaime nėra pagrindas automatiškai suteikti šią informaciją pateikusiam asmeniui suinteresuotosios šalies statusą.

35. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad iš skundžiamo sprendimo 86–88 punktų matyti, jog iš tikrųjų Bendrasis Teismas nusprendė, kad suteikus pagalbą bendrovei *Capricorn* galėjo nukentėti apeliantės interesai, nes apeliantė turėjo informacijos, į kurią Komisija galėjo atsižvelgti per formalią tyrimo procedūrą. Skundžiamo sprendimo 86 punkte Bendrasis Teismas gana miglotai nurodo, kad apeliantė yra pelno nesiekianti asociacija, „kurios tikslas yra atkurti ir reklamuoti *Nürburgring* automobilių lenktynių žiedinę trasą ir ginti savo narių, kurie organizuoja sporto varžybas šioje trasoje, kolektyvinius interesus“. Tačiau atrodo, kad ši nuoroda pateikta siekiant pateisinti ne tiek apeliantės turimą suinteresuotojo asmens statusą, o tai, kad ji turi informacijos, kuri galėtų būti reikšminga Komisijai atliekant vertinimą, o to, kaip nurodyta pirmesniame punkte, nepakanka, kad jai būtų suteiktas minėtas statusas.

36. Vis dėlto iš bylos medžiagos matyti, kad Bendrajame Teisme pareikštame ieškinyje apeliantė teigė, jog ji yra asociacija, daugiau kaip 40 metų ginanti viso Vokietijos automobilių sporto interesus, susijusius su *Nürburgring* trasa, ir kad pagrindinis jos tikslas – užtikrinti šios trasos naudojimą į bendrąjį interesą orientuotomis ekonominėmis sąlygomis, kad prieiga prie šios trasos būtų užtikrinta ir sportininkams. Šiuo tikslu ji, be kita ko, išplėtojo bendruoju interesu pagrįstą grandinės naudojimo koncepciją, taip pat palaikė ryšius ir derėjosi su kompetentingomis valstybės ir Reino krašto-Pfalco federalinės žemės valdžios institucijomis ir su kitais susijusiais asmenimis. Apeliantė taip pat teigė, kad *Nürburgring* turto pirkėja *Capricorn*, atvirkščiai, siekė kuo labiau padidinti pelną, o tai visiškai nesuderinama su pačios apeliantės tikslais.

37. Atsižvelgdamas į šiuos argumentus, kurių, atrodo, Komisija neginčijo, manau, kad gali būti, jog tariamas pagalbos suteikimas *Capricorn*, susijęs su *Nürburgring* turto įgijimu, gali pakenkti apeliantės interesams, nes jos veiklos tikslas ir buvimas konkrečiai susiję su *Nürburgring* žiedine trasa, ir jos narių interesams, nes tariamai neteisėtos pagalbos suteikimas jiems gali sukelti konkrečių pasekmių.

[17] Šiuo klausimu manau, kad 2015 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo nutarties *Comité d'entreprise de la SNCM / SNCM ir Komisija* [C-410/15 P (I), EU:C:2015:669] 12 punktas, kuriuo Bendrasis Teismas remiasi skundžiamo sprendimo 87 punkte, negali būti suprantamas taip, kad vien svarbios informacijos turėjimo pakanka, kad šios informacijos turėtojas būtų pripažintas suinteresuotąja šalimi. Manau, kad šiame punkte Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas veikiau rėmėsi tikslu, kurio siekiama tos bylos šalį pripažįstant suinteresuotąja šalimi.

38. Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad, mano nuomone, apeliantei turi būti pripažintas „suinteresuotosios šalies“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio h punktą, statusas, todėl Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, kai pripažino jos prašymą panaikinti antrąjį ginčijamą sprendimą priimtinu tiek, kiek šiuo prašymu siekta apginti procesines teises, kurias apeliantė, turėdama šį statusą, įgyja pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį.

B. Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo, susijusio su klaidomis, padarytomis analizuojant didelių sunkumų buvimą, kuriuo buvo galima pagrįsti oficialaus tyrimo pradžią

39. Pateikdama apeliacinio skundo ketvirtąjį pagrindą, kurį sudaro penkios dalys, apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė kelias teisės klaidas, iškraipė įrodymus ir nepakankamai motyvavo analizę, kurią atlikęs jis padarė išvadą, kad nebuvo įrodyta, jog preliminaraus tyrimo etapo pabaigoje Komisija susidūrė su sunkumais, dėl kurių reikėjo pradėti oficialią tyrimo procedūrą.

40. Kadangi apeliantė kelis kartus nurodė, kad skundžiamas sprendimas yra netinkamai arba nepakankamai motyvuotas, manau, kad prieš analizuojant argumentus, kuriuos ji pateikė apeliacinio skundo ketvirtajame pagrinde, tikslinga priminti Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nustatytus principus dėl Bendrajam Teismui tenkančios pareigos motyvuoti sprendimus apimties.

1. Dėl Bendrojo Teismo pareigos motyvuoti savo sprendimus apimties

41. Iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad dėl Bendrojo Teismo pareigos motyvuoti, kylančios iš Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnio, kuris šiam teismui taikomas pagal to paties statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą ir Procedūros reglamento 117 straipsnį, reikalaujama, kad skundžiamo sprendimo motyvuose būtų aiškiai ir nedviprasmiškai išdėstyti Bendrojo Teismo argumentai, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimto sprendimo motyvus, o Teisingumo Teismas – vykdyti teisminę kontrolę [18].

42. Iš jurisprudencijos taip pat matyti, kad pagrindas, kurį pateikiant tvirtinama, jog Bendrasis Teismas neatsakė į pirmojoje instancijoje pateiktus argumentus, iš esmės yra susijęs su pareigos motyvuoti pažeidimu [19] ir kad klausimas, ar Bendrojo Teismo sprendimo motyvai yra prieštaringi arba nepakankami, yra teisės klausimas, kuris gali būti keliamas paduodant apeliacinį skundą [20]. Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismo vykdoma kontrole visų pirma siekiama patikrinti, ar Bendrasis Teismas pateikė tinkamą atsakymą į visus apeliantės išdėstytus argumentus [21].

43. Vis dėlto iš suformuotos jurisprudencijos taip pat matyti, kad pareiga motyvuoti nereiškia, jog Bendrasis Teismas privalo pateikti išsamų atsakymą į kiekvieną bylos šalių pateiktą argumentą, todėl Bendrojo Teismo motyvavimas gali būti numanomas, jeigu juo remdamiesi suinteresuotieji

[18] Žr., *ex multis*, 2015 m. birželio 11 d. Sprendimą *EMA / Komisija* (C-100/14 P, EU:C:2015:382, 67 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2016 m. gegužės 26 d. Sprendimą *Rose Vision / Komisija* (C-224/15 P, EU:C:2016:358, 24 punktas).

[19] Žr. 2017 m. gegužės 11 d. Sprendimą *Dyson / Komisija* (C-44/16 P, EU:C:2017:357, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2017 m. lapkričio 16 d. Sprendimą *Ludwig-Bölkow-Systemtechnik / Komisija* (C-250/16 P, EU:C:2017:871, 55 punktas).

[20] Žr., *ex multis*, 2016 m. gegužės 26 d. Sprendimą *Rose Vision / Komisija* (C-224/15 P, EU:C:2016:358, 26 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir neseniai priimtą 2020 m. birželio 11 d. Sprendimą *China Construction Bank / EUIPO* (C-115/19 P, EU:C:2020:469, 67 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[21] Žr. 2017 m. gegužės 11 d. Sprendimą *Dyson / Komisija* (C-44/16 P, EU:C:2017:357, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2012 m. gruodžio 13 d. Nutartį *Alliance One International / Komisija* (C-593/11 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2012:804, 27 punktas).

asmenys gali suprasti priežastis, dėl kurių Bendrasis Teismas atmetė jų argumentus, o Teisingumo Teismas – turėti pakankamai informacijos, kad galėtų vykdyti kontrolę[22]. Bendrasis Teismas neprivalo išdėstyti pozicijos dėl akivaizdžiai nesvarbių aspektų ar nuspėti galimų prieštaravimų[23].

44. Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad nors pagal jurisprudenciją šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas gali įvykdyti pareigą numanomai motyvuoti sprendimus, jis vis dėlto negali „tiesiog“ nei aiškiai, nei numanomai neatsakyti į jam pateiktus argumentus, kurie nėra akivaizdžiai nereikšmingi, arba iškreipti šių argumentų turinio. Toks neatsakymas iš tikrųjų yra nepakankamas motyvavimas, prieštaraujantis Bendrojo Teismo pareigai motyvuoti, ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu užtikrinamos teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimas[24].

2. Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su konkurso procedūros skaidrumu ir nediskriminaciniu pobūdžiu

a) Šalių argumentai

45. Apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo pirmoje dalyje apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė klaidą, kai skundžiamo sprendimo 146 punkte nurodė, jog remiantis jos pateiktais argumentais negalima nustatyti, kad Komisijai turėjo kilti abejonių dėl konkurso procedūros skaidrumo ir nediskriminacinio pobūdžio. Šiuo tikslu ji pateikė trijų grupių prieštaravimus.

46. Pirma, remdamasi skundžiamo sprendimo 145 punktu, apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas nusprendė, jog tinkamą *Nürburgring* turto pardavimo kainą, kaip tai suprantama pagal valstybės pagalbą reglamentuojančius teisės aktus, buvo galima apskaičiuoti remiantis „viso turto vertės maksimizavimo kriterijumi“. Apeliantės teigimu, pirma, Bendrasis Teismas rėmėsi klaidingu SESV 107 straipsnio ir 108 straipsnio 2 dalies aiškinimu. Antra, Bendrasis Teismas neišnagrinėjo įvairių jos pateiktų argumentų šiuo klausimu, todėl skundžiamas sprendimas yra nepakankamai motyvuotas.

47. Apeliantė teigia, kad pirmojoje instancijoje nurodė teisinius kriterijus, į kuriuos reikėtų atsižvelgti rengiant viešųjų pirkimų procedūrą, kad būtų laikomasi pirkimo kainos gavimo sąlygų. Bendrajame Teisme ji pabrėžė, kad iš jurisprudencijos matyti, jog konkurencinė padėtis turi būti atkurta visose atitinkamose rinkose. Remdamasi jurisprudencija, pagal kurią pagrindinis neteisėtos valstybės pagalbos susigrąžinimo tikslas – panaikinti išmokėjus šią pagalbą sukeltą konkurencijos iškraipymą, ji Bendrajame Teisme teigė, kad dėl viešojo pirkimo procedūros struktūros buvo užkirstas kelias dėl neteisėtos pagalbos išmokėjimo atsiradusiems konkurencijos iškraipymams pašalinti, nes šiais iškraipymais buvo pasinaudota kuriant įvairiose rinkose veikiančių įmonių konglomeratą. Apeliantės teigimu, tokiomis aplinkybėmis reikėjo reikalauti pateikti atskirą pasiūlymą dėl kiekvieno parduodamo komercinio vieneto. Tai nebūtų sutrukdę

[22] Žr., *ex multis*, 2016 m. gegužės 26 d. Sprendimą *Rose Vision / Komisija* (C-224/15 P, EU:C:2016:358, 25 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2017 m. gegužės 11 d. Sprendimą *Dyson / Komisija* (C-44/16 P, EU:C:2017:357, 38 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[23] Šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 6 d. Sprendimą *Odile Jacob / Komisija* (C-551/10 P, EU:C:2012:681, 48 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[24] Šiuo klausimu žr. generalinės advokatės J. Kokott išvadą byloje *Bayer CropScience ir Bayer / Komisija* (C-499/18 P, EU:C:2020:735, 89 punktas).

viso turto parduoti vienu kartu, bet kiekvienas konkurso dalyvis būtų įpareigotas pasiūlyti didžiausią kiekvieno konglomerato vieneto kainą. Tik tokiu atveju buvo galima palyginti pasiūlymus.

48. Antra, apeliantė teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai neatsižvelgė į tai, kad apie skundžiamo sprendimo 144 ir 145 punktuose minimą kriterijų, susijusį su 25 % geriausio pasiūlymo riba (toliau – 25 % kriterijus)[25], niekada nebuvo pranešta suinteresuotosioms šalims. Taigi jos negalėjo į tai atsižvelgti kurdamos savo strategijas, todėl konkurso procedūra nebuvo skaidri ir nediskriminacinė. Skundžiamo sprendimo 145 punkte išdėstytas teiginys, kad 25 % kriterijus, nustatytas atsižvelgiant į faktiškai pateiktų pasiūlymų vertę, galėjo būti konkrečiai nustatytas tiktai *ex post*, nėra svarbus vertinant konkurso procedūros skaidrumą ir nediskriminacinį pobūdį.

49. Trečia, apeliantė iš esmės kaltina Bendrąjį Teismą neatsižvelgus į jos argumentą, kad *Capricorn* yra kita bendrovė nei bendrovės *Capricorn Automotive GmbH* ir *Capricorn Holding GmbH*, kurios pateikė pasiūlymą dalyvaudamos konkurse. Iš jurisprudencijos matyti, kad savarankiškai konkurse nedalyvavusio kandidato pasiūlymo priėmimas neatitiktų tokiai procedūrai taikomo atvirumo ir skaidrumo reikalavimo.

50. Komisija teigia, kad apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti kaip iš dalies nepagrįstą ir iš dalies nepriimtiną.

b) Vertinimas

51. Apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo pirmoje dalyje apeliantė ginčija 138–146 punktuose pateiktą Bendrojo Teismo analizę, kurioje jis atmetė jos prieštaravimą, susijusį su tuo, kad konkurso procedūra buvo neskaidri ir diskriminacinio pobūdžio.

1) Skundžiamo sprendimo santrauka

52. Šioje skundžiamo sprendimo dalyje Bendrasis Teismas konstatavo, kad per konkurso procedūrą investuotojams buvo pasiūlyta pateikti preliminarų pasiūlymą dėl viso turto, dėl konkrečių turto grupių ar atskiro turto, kad pasiūlymai turėjo būti vertinami visų pirma atsižvelgiant į siūlomą turto kainą bei pasiūlymo apimtį ir kad investuotojai turėjo būti atrinkti taikant viso turto maksimizavimo kriterijų. Bendrasis Teismas taip pat pažymėjo, kad praktiškai taikant šį kriterijų pardavėjai paskutiniame konkurso procedūros etape atsižvelgė tiktai į visą turtą apėmusius pasiūlymus ir taip atsitiko tik dėl to, kad, atsižvelgiant į pateiktus pasiūlymus, visą *Nürburgring* turtą parduodant kartu buvo galima gauti didesnę kainą nei kiekvieną turto elementą parduodant atskirai.

53. Tada Bendrasis Teismas konstatavo, kad buvo pateikti šeši preliminarūs pasiūlymai dėl viso turto įsigijimo, kuriuose buvo nurodyta daugiau kaip 25 % geriausio pasiūlymo kainos siekianti kaina, kad pasiūlymai dėl viso turto įsigijimo, kuriuose buvo nurodyta 25 % geriausio pasiūlymo nesiekianti kaina, iš pradžių buvo atmesti, o pasiūlymams dėl *Nürburgring* žiedinės trasos, kuriuose nurodytos sumos, vertinant kartu su atskirais pasiūlymais dėl kito turto, kartu nepasiekė 25 % geriausio pasiūlymo ribos, nebuvo skirta jokio papildomo dėmesio.

[25] Išsamiau žr. šios išvados 53 punkte.

54. Tuo remdamasis Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad atitinkami investuotojai galėjo laisvai apibrėžti savo pirkimo pasiūlymo dalyką atsižvelgdami į informaciją, kuri jiems buvo pateikta dėl kriterijaus, susijusio su viso turto vertės maksimizavimu, ir kad 25 % kriterijumi buvo siekiama tik suteikti konkretų turinį viso turto vertės maksimizavimo kriterijui ir, atsižvelgiant į faktiškai pateiktų pasiūlymų vertę, jis galėjo būti nustatytas tiktai *ex post*.

2) Dėl prieštaravimų, susijusių su „viso turto vertės maksimizavimo kriterijumi“

55. Pateikdama prieštaravimus, susijusius su „viso turto vertės maksimizavimo kriterijumi“, apeliantė visų pirma teigia, kad Bendrojo Teismo analizėje padaryta teisės klaida, nes dėl nagrinėjamos pagalbos naudojimo komercinių vienetų konglomeratui sudaryti buvo būtina reikalauti teikti atskirus pasiūlymus dėl kiekvieno iš šių komercinių vienetų, kurie yra *Nürburgring* turto dalis, įsigijimo. Tai buvo vienintelis būdas pašalinti dėl pagalbos išmokėjimo atsiradusį konkurencijos iškraipymą. Be to, apeliantė teigia, kad skundžiamas sprendimas šiuo klausimu yra nepakankamai motyvuotas.

56. Atsižvelgiant į tai, visų pirma reikia pažymėti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją susigrąžinant neteisėtą pagalbą siekiama atkurti prieš tai buvusią padėtį ir kad šis tikslas pasiekiamas, kai atitinkamą pagalbą, prireikus – su palūkanomis, grąžina jos gavėjas arba, kitaip tariant, įmonės, kurios ja faktiškai pasinaudojo. Sugrąžindamas pagalbą jos gavėjas praranda rinkoje įgytą pranašumą prieš konkurentus ir atkuriama iki pagalbos išmokėjimo buvusi padėtis [26].

57. Tuo remiantis darytina išvada, kad pagrindinis neteisėtai suteiktos valstybės pagalbos grąžinimo tikslas – panaikinti konkurencijos iškraipymą dėl neteisėta pagalba suteikto konkurencinio pranašumo [27].

58. Tačiau, kaip Bendrasis Teismas teisingai pažymėjo skundžiamo sprendimo 133 punkte, remiantis suformuota jurisprudencija, jei įmonė, kuriai suteikta neteisėta valstybės pagalba, parduodama už rinkos kainą, t. y. už didžiausią kainą, kurią įprastomis konkurencijos sąlygomis privatus investuotojas pasiruošęs mokėti už šią bendrovę esant tokiai situacijai, kurioje ta bendrovė atsidūrusi, be kita ko, suteikus valstybės pagalbą, pagalbos elementas buvo įvertintas pagal rinkos kainą ir įtrauktas į pirkimo kainą. Tokiomis aplinkybėmis pirkėjo negalima laikyti įgijusiu pranašumą, palyginti su kitais rinkoje veikiančiais ūkio subjektais [28].

59. Nagrinėjamu atveju iš šios išvados 52–54 punktuose pakartotų skundžiamo sprendimo 142–145 punktų matyti, kad Bendrasis Teismas konstatavo, jog per konkurso procedūrą atitinkami investuotojai galėjo laisvai apibrėžti savo pirkimo pasiūlymo dalyką ir pateikti preliminarų pasiūlymą tiek dėl viso turto, tiek dėl konkretaus turto grupių ar net dėl atskirų turto vienetų. Vėliau įvairūs pasiūlymai buvo įvertinti atsižvelgiant į viso turto vertės maksimizavimo kriterijų. Taigi galimybė pateikti atskirus pasiūlymus dėl kiekvieno *Nürburgring* turto įmonių konglomeratą sudarančio komercinio vieneto nebuvo atmesta, bet kiekvienas konkurso dalyvis galėjo ja naudotis savo nuožiūra. Bet kuriuo atveju, neatsižvelgiant į pasiūlymo gavimo būdą (t. y. ar jis buvo pateiktas kaip bendras pasiūlymas dėl viso turto, ar kaip atskiras pasiūlymas dėl kiekvienos komercinės veiklos rūšies), jis buvo vertinamas atsižvelgiant į šį viso turto vertės maksimizavimo kriterijų.

[26] Žr. 2015 m. spalio 1 d. Sprendimą *Electrabel ir Dunamenti Erőmű / Komisija* (C-357/14 P, EU:C:2015:642, 110 punktas).

[27] 2020 m. balandžio 30 d. Sprendimas *Nelson Antunes da Cunha* (C-627/18, EU:C:2020:321, 42 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

[28] Žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-277/00, EU:C:2004:238, 80 punktas) ir 2015 m. spalio 1 d. Sprendimą *Electrabel ir Dunamenti Erőmű / Komisija*, C-357/14 P, EU:C:2015:642, 112 punktas).

60. Šiomis aplinkybėmis pasiūlymų vertinimo kriterijaus, kuriuo siekiama maksimaliai padidinti viso turto vertę, naudojimas ir taikymas pirmiau aprašytais būdais visiškai neprieštarauja šio sprendimo 57–59 punktuose nurodytos jurisprudencijos reikalavimams, nes nustatant šį kriterijų siekiama, ir, atrodo, pavyksta, atitinkamą turtą parduoti kuo didesne kaina, todėl pagal šią jurisprudenciją užtikrinama, kad pirkėjas negautų pranašumo prieš kitus rinkos dalyvius. Taigi manau, kad Bendrojo Teismo analizėje šiuo klausimu nėra jokios teisės klaidos.

61. Dėl prieštaravimo, susijusio su nepakankamu motyvavimu šiuo klausimu, pažymėtina, kad, kaip, beje, matyti iš šios išvados 52–54 punktų, mano nuomone, skaitant skundžiamo sprendimo 142–145 punktus galima pakankamai aiškiai suprasti, dėl kokių priežasčių Bendrasis Teismas nusprendė, kad su turto vertės maksimizavimu susijęs kriterijus buvo tinkamai taikomas siekiant nagrinėjamą turtą parduoti už kuo didesnę kainą, taigi gauti tinkamą pardavimo kainą, kaip tai suprantama pagal valstybės pagalbos srities teisės aktus. Taigi, mano nuomone, vertinant šį aspektą negalima įžvelgti Bendrojo Teismo padaryto pareigos motyvuoti pažeidimo.

3) Dėl prieštaravimo, susijusio su 25 % kriterijaus slaptumu

62. Toliau apeliantė teigia, kad skundžiamo sprendimo 145 punkte Bendrojo Teismo atliktame 25 % kriterijaus vertinime (kuris pakartotas šios išvados 54 punkte) padaryta teisės klaida, nes šis kriterijus niekada nebuvo nurodytas suinteresuotosioms šalims ir jos negalėjo į jį atsižvelgti kurdamos savo strategijas.

63. Šiuo klausimu pažymiu, jog neginčijama, kad 25 % kriterijus buvo taikomas remiantis faktiškai pateiktų pasiūlymų verte. Darytina išvada, kad, kaip Bendrasis Teismas nurodė skundžiamo sprendimo 145 punkte, jis galėjo konkrečiai būti nustatytas tik *ex post*. Vis dėlto taip pat reikia pažymėti, kad konkretus minėto kriterijaus nustatymas *ex post* visiškai nereiškia, jog nebuvo galimybės konkurso dokumentuose nurodyti, kad šis kriterijus bus taikomas vertinant pateiktus pasiūlymus, t. y. apie tai pranešti konkurso dalyviams.

64. Nepaisant to, mano manymu, tokios informacijos praleidimo ar nepateikimo nepakanka konkurso procedūros atvirumui ir skaidrumui paneigti. Skundžiamo sprendimo 145 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad suinteresuotosioms šalims buvo pranešta apie pardavimo vertės maksimizavimo kriterijų ir kad jos žinojo, jog tam, kad galėtų laimėti pirkimo konkursą, turėjo savo pasiūlymą struktūrizuoti pagal šį kriterijų.

65. Tokiomis aplinkybėmis neaišku, kodėl konkurso dalyvių strategija būtų galėjusi būti kitokia, jeigu jie būtų buvę informuoti, kad toliau vykdant procedūrą bus nagrinėjami tik tie pasiūlymai, kurių kaina sudaro ne mažiau kaip 25 % geriausio pateikto pasiūlymo kainos. Taigi neįrodyta, kad šio kriterijaus, kurį galima nustatyti tik *ex post*, nenurodymas turėjo kokios nors įtakos konkurso eigai. Mano nuomone, darytina išvada, kad Bendrojo Teismo analizėje nėra jokios teisės klaidos.

4) Dėl prieštaravimo, susijusio su dalyvio pakeitimu vykstant konkurso procedūrai

66. Trečia, apeliantė iš esmės tvirtina, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į jos argumentą, kad *Capricorn* yra kita bendrovė nei *Capricorn Automotive GmbH* ir *Capricorn Holding GmbH*, kurios buvo pateikusios konkursinį pasiūlymą.

67. Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 170 straipsnio 1 dalį apeliaciniu skundu negali būti pakeistas Bendrajame Teisme nagrinėto ginčo dalykas. Iš tikrųjų apeliaciniame procese Teisingumo Teismas turi kompetenciją tik įvertinti sprendimą, priimtą remiantis pirmosios instancijos teisme išnagrinėtais motyvais. Todėl bylos šalis Teisingumo Teisme negali pirmą kartą remtis pagrindu, kuris nebuvo pateiktas Bendrajame Teisme, nes leidimas tai daryti reikštų leidimą pateikti Teisingumo Teismui, kurio jurisdikcija apeliaciniame procese yra ribota, nagrinėti platesnės apimties ginčą nei tas, kurį nagrinėjo Bendrasis Teismas [29]. Taigi apeliacinėje instancijoje pateikti nauji Bendrajame Teisme nepateikti prieštaravimai turi būti atmesti kaip nepriimtini [30].

68. Iš pirmojoje instancijoje nagrinėtos bylos medžiagos matyti, kad apeliantė Bendrajame Teisme nebuvo pateikusi prieštaravimo, susijusio su konkurso dalyvio pakeitimu vykstant viešojo pirkimo procedūrai. Kaip teisingai pažymėjo Komisija, siekdama įrodyti, kad šiuo prieštaravimu rėmėsi Bendrajame Teisme, apeliantė tik pateikė nuorodą į savo atsakymą į Bendrojo Teismo klausimą dėl, be kita ko, suinteresuotumo pareikšti ieškinį buvimo. Dublike Teisingumo Teismui siekdama pagrįsti teiginį, kad šiuo prieštaravimu rėmėsi Bendrajame Teisme, apeliantė nurodė Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio 17 ir 77 bei paskesnius punktus. Vis dėlto iš šių pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio punktų matyti tik tai, kad apeliantė 17 punkte netiesiogiai nurodė aplinkybę, jog *Capricorn* yra kitas subjektas nei *Capricorn Automotive GmbH* ir *Capricorn Holding GmbH*, tačiau nepateikė jokių argumentų, pagrindžiančių jos prašymą panaikinti antrąjį ginčijamą sprendimą. Mano nuomone, darytina išvada, kad prieštaravimas, susijęs su dalyvio pakeitimu vykstant konkurso procedūrai, yra nepriimtinas.

69. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, kad apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti.

3. Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo antros dalies, susijusios su 2014 m. kovo 10 d. „Deutsche Bank“ rašto turinio iškreipimu

a) Šalių argumentai

70. Apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo antroje dalyje apeliantė ginčija skundžiamo sprendimo 151–156 punktus ir teigia, kad vykstant konkurso procedūrai pateiktą *Deutsche Bank* 2014 m. kovo 10 d. raštą, kuriuo grindžiamas *Capricorn* pasiūlymas, aiškindamas taip, kad šiame rašte nurodytas įsipareigojimas yra privalomas, Bendrasis Teismas iškreipė šio rašto turinį, taigi sprendime išklaipytos faktinės aplinkybės ir įrodymai.

[29] Šiuo klausimu žr., *ex multis*, 2021 m. kovo 4 d. Sprendimo *Komisija / Fútbol Club Barcelona* (C-362/19 P, EU:C:2021:169, 47 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

[30] Žr., be kita ko, 2019 m. lapkričio 28 d. Sprendimą *Brugg Kabel ir Kabelwerke Brugg / Komisija* (C-591/18 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2019:1026, 70 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

71. Apeliantė teigia, kad Bendrajame Teisme ji nurodė, jog paskutiniame šio rašto puslapyje yra speciali nuoroda „SVARBUS PRANEŠIMAS“, kurioje aiškiai nurodyta: „Šis sąlygų sąrašas [*term sheet*] skirtas tik diskusijų tikslams ir juo nesiekiama sukurti jokios abi šalis įpareigojančios teisinės prievolės.“ [31] Neprivalomas šio rašto pobūdis patvirtinamas ir kitais to paties dokumento sakiniais [32].

72. Iš to matyti, kad *Deutsche Bank* nedviprasmiškai ir akivaizdžiai nurodė, jog nesijautė saistomas šio rašto. Taigi nuspręsdamas, kad bankas *Deutsche Bank* manė, jog raštas jį įpareigoja, Bendrasis Teismas iškraipė jo turinį. Todėl skundžiamo sprendimo 156 punkte padaryta išvada, kad neatrodo, jog Komisijai turėjo kilti abejonių dėl 2014 m. kovo 10 d. *Deutsche Bank* rašto privalomojo pobūdžio, yra klaidinga. Kadangi šio rašto turinys akivaizdžiai rodė, kad bankas *Deutsche Bank* nemanė esąs įsipareigojęs, lyginimas su ankstesniais *Capricorn* ir šio banko raštais nėra tinkamas vertinant jų privalomumą.

73. Komisija nesutinka su apeliantės argumentais.

b) Vertinimas

74. Skundžiamo sprendimo 151–155 punktuose Bendrasis Teismas, atsakydamas į apeliantės argumentą, kad 2014 m. kovo 10 d. *Deutsche Bank* raštas nebuvo privaloma *Capricorn* pasiūlymo finansavimo garantija, patikrino, ar remiantis Komisijos tyrimu, atspindinčiu Vokietijos valdžios institucijų analizę, galima atmesti abejones dėl minėto rašto privalomojo pobūdžio.

75. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas, pirma, pažymėjo, kad 2014 m. kovo 10 d. *Deutsche Bank* rašte buvo nurodyta, jog minėtas bankas buvo pasirengęs suteikti *Capricorn* 45 mln. EUR paskolą, ir kad tai, jog šio finansavimo sąlygos buvo išsamiai aprašytos, rodo, kad buvo atliktas išsamus tyrimas ir kad pastaroji įmonė keitėsi informacija su pirkėju. Antra, Bendrasis Teismas pažymėjo, kad minėtame rašte kelis kartus kalbama apie *Deutsche Bank* įsipareigojimą bendrovei *Capricorn* pagal šį raštą. Trečia, Bendrasis Teismas nusprendė, kad, šį raštą palyginus su dviem kitais 2014 m. vasario 17 d. ir 25 d. *Deutsche Bank* parengiamaisiais neprivalomais raštais, buvo patvirtinta, jog nagrinėjamas raštas yra privalomojo pobūdžio. Galiausiai Bendrasis Teismas pažymėjo, kad 2014 m. kovo 10 d. *Deutsche Bank* rašte buvo pažymėta, jog šio banko prisiimtam įsipareigojimui taikomos trys sąlygos, leidžiančios *Deutsche Bank* nevykdyti įsipareigojimo tik tuo atveju, jeigu įsigijimas neatitiktų numatytų sąlygų.

76. Šiuo klausimu suformuotoje jurisprudencijoje nurodyta, kad, Bendrajam Teismui nustačius ar įvertinus faktines aplinkybes, pagal SESV 256 straipsnį tik Teisingumo Teismas yra kompetentingas patikrinti šių aplinkybių teisinį kvalifikavimą ir juo remiantis padarytas teisines išvadas. Taigi faktinių aplinkybių vertinimas, išskyrus Bendrajam Teismui pateiktų įrodymų iškraipymo atvejus, nėra teisės klausimas, kurio kontrolę vykdytų Teisingumo Teismas [33].

[31] Originali versija anglų kalba yra tokia: „IMPORTANT NOTICE: <…> This term sheet is for discussion purposes only and is not intended to create any legally binding obligation between us“.

[32] Turimi omenyje sakiniai „This document does not constitute advice, or an offer (of any type), invitation to offer or recommendation, to you. If after making your own assessment you independently decide you would like to pursue a specific transaction with us there will be separate offering or other legal documentation, the terms of which will (if agreed) supersede any indicative and summary terms contained in this document. We therefore do not accept any liability for any direct, consequential or other loss arising from reliance on this document.“

[33] Žr., *ex multis*, 2021 m. sausio 28 d. Sprendimą *Qualcomm ir Qualcomm Europe ir kt. / Komisija* (C-466/19 P, EU:C:2021:76, 42 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

77. Remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, iškraipymas turi būti akivaizdžiai matomas iš byloje esančių dokumentų, neatliekant naujo faktų ir įrodymų vertinimo [34]. Be to, nors įrodymai gali būti iškraipyti dokumentą aiškinant priešingai jo turiniui, tas iškraipymas turi akivaizdžiai kilti iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos ir reiškia, kad Bendrasis Teismas akivaizdžiai viršijo pagrįsto tų įrodymų vertinimo ribas. Šiuo atžvilgiu nepakanka įrodyti, kad dokumentas galėtų būti aiškinamas kitaip, nei jį išaiškino Bendrasis Teismas [35].

78. Taigi nagrinėjamoje byloje Teisingumo Teismo prašoma nustatyti, ar iš 2014 m. kovo 10 d. *Deutsche Bank* rašto ir bylos medžiagos analizės akivaizdžiai matyti, kad Bendrasis Teismas pakeitė šio rašto reikšmę. Nemanau, kad taip yra.

79. Iš tikrųjų iš šio rašto teksto matyti, kad, kaip, beje, skundžiamo sprendimo 152 ir 153 punktuose pažymėjo Bendrasis Teismas, *Deutsche Bank* kelis kartus patvirtino savo valią ir įsipareigojimą skirti finansavimą *Capricorn* [36]. Laišką pasirašė du *Deutsche Bank* pirmo lygio vadovai (direktorius ir vykdomasis direktorius), tai, mano nuomone, taip pat rodo ketinimą įpareigoti banką šio rašto turiniu.

80. Šio rašto aiškinimą, kad jame nurodyti įsipareigojimai yra privalomi, kaip, beje, Bendrasis Teismas pažymėjo skundžiamo sprendimo 154 punkte, galima patvirtinti išnagrinėjus kitus du *Deutsche Bank* raštus, parengtus iki 2014 m. kovo 10 d. rašto, kurie taip pat įtraukti į bylą; vienas jų pasirašytas 2014 m. vasario 17 d., kitas – 2014 m. vasario 25 d. Išanalizavus šiuos raštus, pirma, matyti, kad juose vartojama kalba gerokai skiriasi nuo 2014 m. kovo 10 d. rašto, ir aiškiai nurodyta, kad *Deutsche Bank* neketino įsipareigoti [37]. Taigi palyginus šių raštų ir 2014 m. kovo 10 d. rašto formuluotes aiškiai matyti, kad pastarasis yra privalomojo pobūdžio. Antra, iš jų matyti, kad *Deutsche Bank* 2014 m. kovo 10 d. raštas yra galutinis banko ir *Capricorn* derybų proceso etapas. Kaip pažymėjo Bendrasis Teismas, 2014 m. kovo 10 d. rašte pažymėta, kad *Deutsche Bank* prisiimtam įsipareigojimui taikomos trys sąlygos, kurioms *Deutsche Bank* vis dėlto neturi jokios įtakos [38].

81. Žinoma, kaip pažymi apeliantė, 2014 m. kovo 10 d. rašte yra taip pat 2014 m. kovo 10 d. parengtas priedas („Appendix A“), pavadintas „Term Sheet“. Pirmame šio priedo puslapyje yra žyma „projektas“ (*draft*) ir aiškiai nurodyta, kad dokumentas yra preliminarus (*indicative terms and conditions*). Jame taip pat yra nuoroda į paskutiniame puslapyje pateiktą svarbų pranešimą, kurio turinys yra minimas apeliantės ir nurodytas šios išvados 71 punkte.

[34] Žr., *ex multis*, 2021 m. kovo 10 d. Sprendimą *Ertico – ITS Europe / Komisija* (C-572/19 P, EU:C:2021:188, 69 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[35] Žr. 2021 m. sausio 28 d. Sprendimą *Qualcomm ir Qualcomm Europe ir kt. / Komisija* (C-466/19 P, EU:C:2021:76, 44 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[36] Pavyzdžiui, raštas prasideda tokiu sakiniu: „We are pleased to confirm the terms and conditions on which Deutsche Bank <…> is willing to arrange and underwrite the financing <…>“. Rašto 1 skirsnyje „Financing“ yra šis sakinys: „We are pleased to confirm the terms on which [... Deutsche Bank...] is willing to underwite <…> 100 % of a loan facility“. Rašto 10 skirsniu „Commitment expiry“ reglamentuojama rašto privalomojo pobūdžio pradžia ir pabaiga.

[37] 2014 m. vasario 17 d. rašte aiškiai nurodyta, kad jis yra neprivalomojo pobūdžio (tai matyti iš aiškaus sakinio, pagal kurį „this letter does not constitute a commitment on the part of, or engagement of, DB or any of its affiliates“). Atrodo, kad šis raštas yra pirmas žingsnis derybų procese: tai matyti iš tokio jame esančio sakinio: „DB is pleased to inform you that <…> we <…> are confident in our ability to underwrite the Financing Transaction to finance, in part, the Transaction“. Tačiau 2014 m. vasario 25 d. raštas parengtas paskesniu derybų etapu, per kurį pirkėjas informuojamas, pirma, apie principinį patvirtinimą, kad kredito komitetas skirs finansavimą, ir apie tai, kad reikalingi kiti vidiniai patvirtinimai, ir, antra, apie tai, kad dar nėra visiškai baigtas rūpestingo nagrinėjimo procesas.

[38] Kaip matyti iš šio rašto 2 punkto, šios sąlygos yra: i) sandorio vykdymas, ii) su įsigytu turtu susijusių didelių pokyčių nebuvimas ir ii) finansavimo neteisėtumo nebuvimas.

82. Vis dėlto, mano nuomone, nors rašto priede tiksliai nurodyta, kad tai yra projektas, o rašto pabaigoje pateikta, tiesą sakant, iš pažiūros standartizuota nuoroda, kuri iš tikrųjų gali sukelti painiavą dėl privalomojo šio priedo pobūdžio, taigi ir dėl jame aiškiai nurodytų finansavimo sąlygų, šiomis nuorodomis negalima paneigti paties rašto privalomumo ir tame rašte aiškiai nurodyto *Deutsche Bank* įsipareigojimo skirti 45 mln. EUR finansavimą bendrovei *Capricorn*. Todėl, nors apeliantės pateiktais įrodymais galima paneigti priedo privalomąjį pobūdį, jais nepaneigiamas rašte nustatyto įsipareigojimo privalomumas, juo labiau atsižvelgiant į 79 ir 80 punktuose išdėstytus argumentus.

83. Mano nuomone, iš pirmiau pateiktos analizės matyti, kad, remiantis Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiaga, nėra akivaizdu, jog, kaip reikalaujama pagal šios išvados 77 punkte minėtą jurisprudenciją, siekdamas nustatyti dokumento iškraipymą Bendrasis Teismas akivaizdžiai peržengė pagrįsto 2014 m. kovo 10 d. *Deutsche Bank* rašto vertinimo ribas. Darytina išvada, kad ketvirtojo pagrindo antrą dalį taip pat reikia atmesti kaip nepagrįstą.

4. Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo trečios dalies, susijusios su „Capricorn“ nemokumu

a) Šalių argumentai

84. Apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo trečioje dalyje apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 147–161 punktuose neišnagrinėjo jos pirmojoje instancijoje pateiktų argumentų, susijusių su nestabilia įvairių grupės, kuriai priklausė *Capricorn*, bendrovių ir jos savininko ekonomine padėtimi. Šie argumentai įrodo, kad, priešingai, nei Komisija nurodė galutinio sprendimo 242, 247, 261 ir 277 punktuose, *Capricorn* niekada neturėjo finansavimo garantijos.

85. Komisija nesutinka su apeliantės argumentais.

b) Vertinimas

86. Iš pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio matyti, kad apeliantė Bendrajame Teisme pateikė kelis įrodymus, kuriais siekė įrodyti, kad grupė, kuriai priklausė *Capricorn*, ir šios grupės vadovas patyrė didelių ekonominių sunkumų dar 2012 m., t. y. gerokai anksčiau, nei buvo nuspręsta sudaryti sutartį su konkurso laimėtoju.

87. Apeliantė šiuos duomenis pateikė siekdama įrodyti, kad galutiniame sprendime Komisija padarė klaidą, susijusią su *Capricorn* pajėgumu sumokėti kainą, taigi ir laikytis numatyto sandorio finansavimo saugumo kriterijaus, taikomo siekiant atrinkti investuotojus, suinteresuotus įsigyti *Nürburgring* turtą [39].

88. Šiuo klausimu, kaip, beje, pripažįsta pati Komisija, iš skundžiamo sprendimo teksto matyti, kad Bendrasis Teismas visiškai aiškiai neatsakė į šiuos argumentus. Galbūt, kaip nurodyta šios išvados 43 punkte minėtoje jurisprudencijoje, būtų galima, pateikus tam tikrą aiškinimą, numanomą pagrindimą rasti skundžiamo sprendimo 158 punkte, kuriame Bendrasis Teismas, konstatavęs 2014 m. kovo 10 d. *Deutsche Bank* rašto privalomąjį pobūdį, padarė išvadą, kad

[39] Visų pirma žr. galutinio sprendimo 48 konstatuojamąją dalį.

remiantis apeliantės argumentais negalima įrodyti, jog Komisijai turėjo kilti abejonių, ar paisyta reikalavimo pateikti įpareigojančią finansavimo garantiją, kuri priskirtina sandorio saugumo kriterijaus taikymo sričiai.

89. Bet kuriuo atveju, net jei šiuo klausimu Bendrojo Teismo sprendimas nepakankamai motyvuotas, reikia priminti, kad, kaip matyti iš suformuotos jurisprudencijos, net jei Bendrojo Teismo sprendimu pažeidžiama Sąjungos teisė, bet jo rezoliucinė dalis, atrodo, grindžiama kitais teisiniais motyvais, apeliacinį skundą reikia atmesti [40].

90. Šiuo klausimu primintina, kad sprendimo dėl valstybės pagalbos teisėtumą Sąjungos teismas turi vertinti atsižvelgdamas į informaciją, kurią Komisija turėjo priimdama sprendimą [41].

91. Komisija tiek Bendrajame Teisme, tiek Teisingumo Teisme tvirtino, kad priimdama galutinį sprendimą neturėjo informacijos, kuria grindžiamas pirmojoje instancijoje apeliantės pateiktas su šiuo aspektu susijęs prieštaravimas, o apeliantė Teisingumo Teisme niekaip neįrodė, kad buvo būtent taip.

92. Atsižvelgdamas į tai manau, kad ketvirtojo pagrindo trečiai daliai negalima pritarti.

5. Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo ketvirtos dalies, susijusios su pardavimo procedūros tęsimu 2014 m. kovo 11 d. „Nürburgring“ turtą pardavus „Capricorn“

a) Šalių argumentai

93. Apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo ketvirtoje dalyje apeliantė ginčija Bendrojo Teismo argumentus, kuriais jis skundžiamo sprendimo 162–168 punktuose atmetė jos argumentus, kad pardavimo procedūra buvo tęsiama 2014 m. kovo 11 d. *Nürburgring* turtą pardavus *Capricorn*.

94. Apeliantės teigimu, darydamas išvadą, kad Komisija neturėjo atsižvelgti į šią aplinkybę, Bendrasis Teismas, atrodo, mano, kad oficialios tyrimo procedūros pradėjimo klausimas gali būti susijęs tiktai su įvykiais, vykusiais iki sprendimo sudaryti sutartį priėmimo dienos. Toks argumentavimas yra teisiškai klaidingas. Iš tikrųjų, apeliantės teigimu, pirminio patikrinimo etapas baigėsi ne 2014 m. kovo 11 d. pardavus turtą, o tik 2014 m. spalio 1 d. Komisija priėmus sprendimą.

95. Bendrasis Teismas mano, kad oficialus turto priskyrimo aktas buvo tam tikra „pertrauka“, po kurios Komisija nebeprivalėjo atsižvelgti į papildomą informaciją, turėtą iki sprendimo užbaigti preliminaraus tyrimo procedūrą priėmimo. Priešingai, nei teigia Bendrasis Teismas, Komisijai atliekant preliminarų tyrimą lemiama aplinkybė yra ne tai, ar po 2013 m. gruodžio mėn. pateikto skundo ji galėjo pateikti kitą skundą, o tai, ar, kaip numatyta jurisprudencijoje, Komisija turėjo visą informaciją, kurią objektyviai galėjo turėti. Be to, apeliantė teigia, kad Bendrasis Teismas taip pat iškreipė jos pateiktus įrodymus.

96. Komisija nesutinka su apeliantės argumentais.

[40] Šiuo klausimu žr. 2021 m. vasario 25 d. Sprendimą *Dalli / Komisija* (C-615/19 P, EU:C:2021:133, 165 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Ši jurisprudencija taikytina ir motyvavimo trūkumams. Žr. 2020 m. kovo 19 d. Sprendimą *ClientEarth / Komisija* (C-612/18 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2020:223, 39 ir 40 punktai).

[41] Žr. 2017 m. rugsėjo 20 d. Sprendimą *Komisija / Frucona Košice* (C-300/16 P, EU:C:2017:706, 70 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

b) Vertinimas

97. Ketvirtojo pagrindo ketvirtoje dalyje apeliantė ginčija skundžiamo sprendimo 165–168 punktuose pateiktus argumentus, kuriais Bendrasis Teismas atmetė jos prieštaravimą, susijusį su pardavimo procedūros pratęsimu 2014 m. kovo 11 d. *Nürburgring* turtą pardavus *Capricorn*.

98. Šioje skundžiamo sprendimo dalyje Bendrasis Teismas pirmiausia rėmėsi prielaida, kad atlikdama tyrimą Komisija siekė nustatyti, ar konkurso procedūra buvo atvira, skaidri, nediskriminacinė ir besąlyginė, kad patikrintų, ar *Nürburgring* turtas buvo perleistas už rinkos kainą. Tuo remdamasis Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad tariamai suteikta pagalba, kurią Komisija turėjo konstatuoti antrajame ginčijamame sprendime (kurios suma, anot apeliantės, atitinka kainos, kurią *Capricorn* sumokėjo už *Nürburgring* turtą, ir šio turto rinkos kainos skirtumą), galbūt buvo suteikta *Capricorn* 2014 m. kovo 11 d., t. y. dieną, kai tas turtas buvo parduotas šiai įmonei ir kai buvo pasirašyta pardavimo sutartis, kurioje buvo nustatyta *Capricorn* mokėtina minėto turto įsigijimo kaina.

99. Bendrasis Teismas nusprendė, kad dėl to po šios datos susiklosčiusios aplinkybės, kaip antai *Capricorn* turėtų akcijų perleidimas perpirkėjui, kaip priemonė įgyti *Nürburgring* turtą, neturėjo reikšmės nagrinėjant klausimą, ar *Capricorn* per konkurso procedūrą buvo suteikta pagalba. Galiausiai Bendrasis Teismas savo argumentus užbaigė teigdamas, kad jei apeliantė pirmojoje instancijoje norėjo, kad Komisija taip pat išnagrinėtų, ar, kaip teigiama, pratęsiant pardavimo procedūrą, buvo suteikta nauja pagalba po to, kai buvo priimtas antrasis ginčijamas sprendimas, ji turėjo pateikti naują skundą šiuo klausimu.

100. Šiuo klausimu pirmiausia manau, kad reikia atmesti prieštaravimą, susijusį su tuo, kad Bendrasis Teismas iškraipė įrodymus. Iš tikrųjų apeliantė visiškai nenurodo, kokiais įrodymais pagrįstas toks iškraipymas.

101. Dėl prieštaravimo, susijusio su Bendrojo Teismo pateikta klaidinga analize, primenu, kad, kaip nurodyta šios išvados 90 punkte, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, jog sprendimo valstybės pagalbos srityje teisėtumą Sąjungos teismas turi vertinti atsižvelgdamas į informaciją, kurią Komisija galėjo turėti tuo metu, kai priėmė sprendimą.

102. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, kaip teisingai nurodo apeliantė, preliminarus valstybės pagalbos tyrimo procedūros etapas baigiasi tuo momentu, kai Komisija priima vieną iš Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnyje numatytų sprendimų, o ne anksčiau, pavyzdžiui, konkurso procedūros pabaigoje, kai ją vykdant buvo parduotas atitinkamas turtas.

103. Taigi neatmestina galimybė, kad nauji ir reikšmingi analizės elementai, apie kuriuos Komisija iki tol nežinojo, gali pasireikšti jau pasibaigus konkurso procedūrai, bet prieš Komisijai priimant su tuo susijusį sprendimą. Tokiu atveju manau, kad Komisija, atlikdama savo analizę, neatleidžiama nuo pareigos atsižvelgti į šias naujas reikšmingas aplinkybes vien dėl to, kad apie jas sužinojo pasibaigus konkurso procedūrai. Taip pat negalima atmesti galimybės, kad įvertinusi šias aplinkybes Komisija galėtų pakeisti savo vertinimą dėl pagalbos buvimo ar nebuvimo.

104. Taigi, mano nuomone, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 166 punkto paskutinio sakinio, neteisinga manyti, kad aplinkybės, susiklosčiusios po konkurso procedūros užbaigimo ir turto pardavimo vykdant šią procedūrą dienos, jokiu būdu negali būti reikšmingos nagrinėjant klausimą, ar pagalba suteikiama vykdant konkurso procedūrą.

105. Nagrinėjamu atveju taip pat pažymėtina, kad, priešingai, nei galima teigti remiantis skundžiamo sprendimo 167 punktu ir tuo, ką teigia Komisija, apeliantė pirmojoje instancijoje pateiktais argumentais, susijusiais su faktinėmis aplinkybėmis, susiklosčiusiomis pasibaigus konkurso procedūrai, siekia ne to, kad Komisija išnagrinėtų, ar buvo suteikta nauja pagalba tariamai tęsiant pardavimo procesą, o veikiau užginčyti konkurso, kuriam pasibaigus *Nürburgring* turtas buvo parduotas įmonei *Capricorn*, skaidrumą ir nediskriminacinį pobūdį.

106. Iš to, kas išdėstyta, mano nuomone, matyti, kad skundžiamame sprendime padaryta teisės klaida tiek, kiek Bendrasis Teismas atmetė apeliantės argumentus dėl pardavimo procedūros tęsimo 2014 m. kovo 11 d. *Nürburgring* turtą pardavus *Capricorn*, remdamasis aplinkybe, kad jie buvo susiję su faktinėmis aplinkybėmis, susiklosčiusiomis po to, kai buvo užbaigta konkurso procedūra.

107. Tačiau iš šios išvados 89 punkte paminėtos jurisprudencijos matyti, kad nors Bendrojo Teismo sprendimo motyvais buvo pažeista Sąjungos teisė, bet šio sprendimo rezoliucinė dalis atrodo pagrįsta kitais teisiniais motyvais, apeliacinis skundas turi būti atmestas.

108. Šiuo klausimu pažymėtina, kad pirmojoje instancijoje apeliantės nurodytas motyvas iš esmės buvo grindžiamas aplinkybe, jog pasirašius pirmąją pardavimo sutartį pirkėjas ir pardavėjai sudarė garantinį susitarimą dėl pardavimo kainos mokėjimo dalimis, kuriame numatyta galimybė, kad tuo atveju, jeigu antroji pardavimo kainos dalis bus nesumokėta ilgą laiką, turtas turės būti parduotas, ir vėliau tai iš tikrųjų įvyko.

109. Šiuo klausimu manau, kad ši aplinkybė, susiklosčiusi po *Nürburgring* turto pardavimo pasibaigus konkurso procedūrai, kuri parduodant šį turtą negalėjo būti žinoma, nesant kitų duomenų savaime negali būti laikoma įrodymu, kad pirmoji procedūra vyko neskaidriai ir diskriminuojant ir dėl to pasibaigus konkurso procedūrai šis turtas buvo parduotas už kainą, kuri neatitiko rinkos kainos.

110. Iš to, kas išdėstyta, mano nuomone, matyti, kad reikia atmesti ir apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo ketvirtą dalį.

6. Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo penktos dalies, susijusios su nepakankamu skundžiamo sprendimo motyvavimu

a) Šalių reikalavimai

111. Apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo penkta dalimi apeliantė ginčija skundžiamo sprendimo 173–176 punktus, kuriuose Bendrasis Teismas atmetė jos pirmojoje instancijoje pateiktus argumentus, apibendrintus šio sprendimo 170 ir 171 punktuose. Apeliantė teigia, kad Bendrasis Teismas tik apibendrino jos argumentus skundžiamo sprendimo 170 ir 171 punktuose, prieš tai visiškai jų neišnagrinėjęs, ir nepateikė jų atmetimo motyvų. Tai reiškia, kad skundžiamas sprendimas yra nepakankamai motyvuotas, kad buvo iškraipyti apeliantės pateikti įrodymai ir kad buvo padaryta teisės klaida taikant SESV 107 straipsnį ir 108 straipsnio 3 dalį.

112. Komisija mano, kad ketvirtojo pagrindo penktą dalį reikia atmesti. Ši institucija pripažįsta, kad Bendrasis Teismas sprendimo motyvus išdėstė glaustai, tačiau šie motyvai yra pakankamai aiškūs. Visi skundžiamo sprendimo 170 punkte apibendrinti prieštaravimai ir 171 punkte paminėtas nuomos sutarties sudarymas yra susiję su aplinkybėmis, kurios susiklostė tiktai sudarius pirkimo–pardavimo sutartį, todėl atliekant tyrimą jie neturi reikšmės.

b) Vertinimas

113. Skundžiamo sprendimo 170–175 punktuose Bendrasis Teismas išnagrinėjo apeliantės ieškinio trečiojo pagrindo trečią dalį, susijusią su tuo, kad *Nürburgring* turtą parduodant *Capricorn* buvo suteikta nauja valstybės pagalba. 170 punkte Bendrasis Teismas apibendrino keturis apeliantės pateiktus argumentus, o 171 punkte apibendrino argumentą, susijusį su *Nürburgring* turto nuomos sutartimi.

114. Taigi, kaip pripažįsta pati Komisija, Bendrasis Teismas į šiuos argumentus neatsakė, o tik skundžiamo sprendimo 173 punkte nurodė, kad „dėl šio sprendimo 138–158 punktuose išdėstytų motyvų nėra pagrindo manyti, kad Komisijai turėjo kilti abejonių dėl konkurso procedūros skaidrumo ir nediskriminacinio pobūdžio“, o kitame punkte pridūrė, kad „iš tų pačių motyvų taip pat matyti, kad Komisijos nagrinėjimas, kurį atlikus buvo priimtas antrasis ginčijamas sprendimas, galėjo išsklaidyti abejones dėl to, ar pirkėjai buvo suteiktas pranašumas dėl *Nürburgring* turto nuomos sutarties, ar dėl kitų šio turto pardavimo kainos mokėjimo sąlygų“.

115. Abejoju, ar toks motyvavimas, grindžiamas tokia bendra nuoroda į kitas sprendimo dalis, nepateikiant jokio papildomo paaiškinimo, yra, bent jau nagrinėjamoje byloje, suderinamas su Bendrajam Teismui tenkančia pareiga motyvuoti, kaip ji apibrėžta šios išvados 41–44 punktuose minėtoje jurisprudencijoje. Iš tikrųjų iš šių motyvų net netiesiogiai negalima suprasti Bendrojo Teismo argumentų taip, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimto sprendimo motyvus, o Teisingumo Teismas – vykdyti teisminę kontrolę.

116. Dėl Komisijos argumento, kad Bendrasis Teismas logiškai implicitiškai atmetė šiuos argumentus dėl to, kad jie buvo susiję su įvykiais, vykusiais po pardavimo sutarties sudarymo, todėl negalėjo turėti įtakos nustatant tinkamą pardavimo kainą, kaip tai suprantama pagal šios išvados 58 punkte nurodytą jurisprudenciją, pirmiausia pažymiu, kad iš skundžiamo sprendimo 173 ir 174 punktų negalima daryti išvados, jog dėl šios priežasties Bendrasis Teismas atmetė šiuos argumentus. Antra, taip pat pažymiu, kad nors Komisijos nurodyta priežastis gali būti taikoma antrajam, trečiajam ir ketvirtajam argumentui, nurodytiems 170 punkte[42], vis dėlto neatrodo, kad ji taikytina pirmajam iš šių argumentų, nes jame nurodytų 6 mln. EUR priskyrimas, atrodo, buvo numatytas pačioje pirkimo–pardavimo sutartyje. Ji taip pat netaikytina skundžiamo sprendimo 171 punkte nurodytiems argumentams, susijusiems su nuomos sutartimi, dėl kurios, kaip paaiškėjo, buvo deramasi prieš sudarant pirkimo–pardavimo sutartį. Trečia, bet kuriuo atveju, kaip nurodyta šio sprendimo 104 punkte, neatmestina galimybė, kad aplinkybės, susiklosčiusios pasibaigus konkurso procedūrai ir pardavus turtą, dėl kurio buvo paskelbtas šis konkursas, gali būti reikšmingos atliekant tyrimą valstybės pagalbos srityje. Todėl vien aplinkybės, kad tam tikri įvykiai vyko pasibaigus konkurso procedūrai, nepakanka, kad jie taptų visiškai nereikšmingi.

117. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, kad skundžiamas sprendimas yra nepakankamai motyvuotas, todėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo penktai daliai turi būti pritarta.

[42] T. y. antrosios pardavimo kainos dalies mokėjimo atidėjimas, baudos neišieškojimas ir turto perleidimas perpirkėjui.

C. Dėl apeliacinio skundo penktojo pagrindo, susijusio su nepakankamu antrojo ginčijamo sprendimo motyvavimu

1. Šalių reikalavimai

118. Penktuoju pagrindu apeliantė ginčija tai, kad skundžiamo sprendimo 182–189 punktuose Bendrasis Teismas atmetė jos ieškinio pagrindą, susijusį su Komisijos pareigos motyvuoti pažeidimu.

119. Apeliantės teigimu, neįmanoma nustatyti motyvų, dėl kurių galutinio sprendimo 240 ir 247 punktuose Komisija nusprendė, kad Vokietijos Federacinė Respublika pardavė *Nürburgring* turtą dalyviui, per atvirą, skaidrią, nediskriminacinę ir besąlyginę konkurso procedūrą pasiūliusiam didžiausią kainą su garantuojamu finansavimu. Taip pat neaišku, kodėl ir kokiu teisiniu pagrindu remdamasi Komisija galutinio sprendimo 285 punkte padarė išvadą, kad *Nürburgring* turto pardavimas nėra valstybės pagalba. Aišku tik tai, kad ši išvada netaikoma pardavimui, patenkančiam į galutinio sprendimo 38 punkte apibrėžtą 15 priemonę. Tačiau šiame punkte kalbama apie kitus pardavimus kitoms įmonėms, įvykusius gerokai anksčiau, nei pradėta konkurso procedūra. Tai neaišku, nes pagrindinis Komisijos sprendimas, pagal kurį pardavimas *Capricorn* nėra valstybės pagalba, nėra savarankiškai ir atskirai suformuluotas galutinio sprendimo rezoliucinėje dalyje.

120. Komisija teigia, kad apeliacinio skundo penktąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepriimtiną ir bet kuriuo atveju kaip nepagrįstą.

2. Vertinimas

121. Dėl apeliacinio skundo penktojo pagrindo primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją apeliacinio skundo pagrindas, kuriame tik pakartojami Bendrajame Teisme jau pateikti pagrindai ir argumentai, yra nepriimtinas [43].

122. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad apeliaciniame skunde apeliantė tik pakartojo pirmojoje instancijoje pateiktus argumentus, susijusius su nepakankamu antrojo ginčijamo sprendimo motyvavimu, ir neginčijo motyvų, kuriais remdamasis Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime atmetė šiuos argumentus. Atsižvelgdamas į tai, manau, kad penktasis apeliacinio skundo pagrindas yra nepriimtinas.

123. Dėl išsamumo taip pat pažymiu, kad nurodau ir palaikau skundžiamo sprendimo 182–189 punktuose išdėstytą Bendrojo Teismo analizę, kuria remdamasis jis atmetė minėtus apeliantės argumentus, susijusius su tariamai nepakankamu antrojo ginčijamo sprendimo motyvavimu.

V. Išvada

124. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui:

– pritarti *Ja zum Nürburgring eV*. pateikto apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo penktai daliai,

[43] Šiuo klausimu žr., *ex multis*, 2019 m. rugsėjo 3 d. Nutartį *ND ir OE / Komisija* (C-317/19 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2019:688, 27 ir 28 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

– atmesti kitas to paties apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo dalis ir penktąjį pagrindą.